

Yliopistoissa tuotettu tieto kuuluu kaikille

KOLUMNI

Sabine Ylönen
Päivi Torvelainen

Kielellä on tärkeä rooli ihmisten toiminnassa. Kieli yhdistää ihmisiä, mutta se myös eristää kieltä taitamattomat ryhmän ulkopuolelle tai erikieliset ryhmät toisistaan. Asiantuntijan käyttämä ammattikieli voi olla maallikolle hyvin haastavaa.

Kielellä ja kielenkäytöllä onkin kytkös valtaan. Valtioiden tasolla kansalaisten tasa-arvoa turvaa kielilaki, joka takaa yksilön oikeuden saada tietoa ja palvelua maan kansalliskielillä. Viranomaisten tulisi käyttää kieltä, jota kaikki kansalaiset ymmärtävät. Suomessa virkakieltä on pyritty selkeyttämään viranomaisten ja kansalaisten yhteistyönä. Viime kesänä opetus- ja kulttuuriministeriön virkakielityöryhmä sai kansalaisilta yli 200 ehdotusta virkakielen parantamiseksi.

Yliopistoissa on huolestuttu siitä, että tutkijoiden tuotama uusi tieto jää suppean erikoisalan piiriin. Tällöin tuotettu tieto ei siirry yhteiseksi hyväksi. Tuloksia soveltavia innovaatioita ei synny. Heikentyneiden Pisa-tulosten uutisoinnin jälkeen *Keskisuomalaisen* pääkirjoituksessa (8.12.) huomautettiin osuvasti, että oppimista koskeva uusin tieto pitää tuoda käytäntöön, jotta siitä on hyötyä koulumaailman kehittämisessä.

Tiedeyhteisön sisäisen ja sen ulkopuolisen maailman kielen erot ovat yksi syy tutkimustiedon jäämiseen tiedeyhteisön sisälle. Tieteen puhetapaan kuuluu perusteellisuus ja käsitteiden käyttö. Tiedeyhteisössä ollaan varovaisia, kun esitetään uusia tutkimustuloksia ja niiden sovellusmahdollisuuksia.

suuksia.

Tieteen ulkopuolella viestinnän valtteja ovat tiedon varmuus ja omaksumisen helppous sekä viestinnän nopeus. Siinä vedotaan tunteisiin ja kerrotaan tarinoita yksittäisistä ihmisistä. Tieteen kansainvälisen luonteen vuoksi tieteellisen keskustelun kieli on usein englantia, mutta yleensä ihmisten on helpompaa omaksua uusia asioita äidinkielellään.

Tiedeyhteisössä uusi tieto esitetään tieteellisissä julkaisuissa tai esitelmissä. Tiedeyhteisön ulkopuolella viestintä on moninaisempaa. Sosiaalinen media mahdollistaa uudenlaisen vuoropuhelun tutkijoiden ja kansalaisten kesken. Se voikin tuoda esiin uusia tutkimuskysymyksiä.

”Tiedeyhteisön sisäisen ja ulkopuolisen maailman kielen erot ovat yksi syy tutkimustiedon jäämiseen tiedeyhteisön sisälle.

Jotta tutkimustieto saataisiin kaikkien ulottuville, tutkijoiden pitäisi hallita sekä tieteen sisäinen että ulkoinen kieli. Tiedettä pitäisi osata yleistajuistaa. Paras tulos yleistajuistamisessa saadaan yhteistyössä tutkijoiden, median edustajien ja kansalaisten kesken.

Kutsumme *Keskisuomalaisen* lukijoita osallistumaan tieteen yleistajuistamiskeskus-

teluun. Toivomme teiltä mielipiteitä tieteen yleistajuistamisesta. Miten tutkijoiden pitäisi viestiä tieteen saavutuksista ja missä? Mielipiteitä voi lähettää osoitteeseen kielikampus@jyu.fi tai Kielikampus, PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto.

Mielipiteitä käytetään keskustelun virittäjänä ensi toukokuussa Jyväskylässä järjestettävässä yleisötapahtumassa ”Tieteestä totuudeksi? Näkökulmia tutkimuksen yleistajuistamiseen”.

Tapahtuman tavoitteena on tuoda yhteen yleistajuistamisen eri osapuolet: tutkijat ja toimittajat sekä suuri yleisö ja poliittiset päättäjät. Keskusteluun osallistuvat Jyväskylän yliopiston rehtori **Matti Manninen**, Koulutus- ja kehittämiskeskus **Palmenian** johtaja **Pirjo Hiidenmaa**, kansanedustaja **Eila Tiainen**, Keskisuomalaisen pääkirjoitustoimittaja **Anita Kärki**, Tiede-lehden päätoimittaja **Jukka Ruukki**, Selkokeskuksen johtaja **Leela Laura Leskelä** ja fysiikan professori **Jukka Maalampi**.

Toivotamme *Keskisuomalaisen* lukijat jo nyt tervetulleiksi tapahtumaan!

Sabine Ylönen on erikoistutkija ja hän työskentelee Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa (Solki), humanistisessa tiedekunnassa. Hän on kielikampusseminaarin järjestelytoimikunnan puheenjohtaja. Lehtori Päivi Torvelainen työskentelee Jyväskylän yliopiston kielikeskuksessa tieteellisen kirjoittamisen opettajana. Hän on kielikampusseminaarin järjestelytoimikunnan jäsen. Molemmat kirjoittajat kuuluvat Kielikampusseen. Kielikampus on Jyväskylän yliopiston kielentutkijoiden ja -opettajien yhteistyöverkosto. Kielikampus sijoittuu yliopiston ”Kielet, kulttuuri ja yhteiskunnalliset muutosprosessit”-painoalalle. *Keskisuomalainen* julkaisee Kielenkieltoista-palstaa, jossa lukijat voivat kysyä kielikampuslaisilta kieleen liittyviä kysymyksiä.